

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ЛІНГВІСТИКИ ТА СОЦІАЛЬНИХ КОМУНІКАЦІЙ
КАФЕДРА АВІАЦІЙНОЇ ПСИХОЛОГІЇ**

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
З САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ
З ОПАНУВАННЯ НАВЧАЛЬНОГО МАТЕРІАЛУ**

з дисципліни «Основи суїцидології»
за спеціальністю 053 «Психологія»

Укладач:
доцент кафедри авіаційної психології Т.Вашека

Методичні рекомендації розглянуті та схвалені на
засіданні кафедри авіаційної психології

Протокол № ____ від «__» _____ 2019 р.

Завідувач кафедри Л.В.Помиткіна

Зразок методичних рекомендації до виконання самостійної роботи

Тема 1. Поняття, види та підходи до класифікації суїцидальної поведінки

План

1. Суїцидальна поведінка. Визначення понять.
2. Основні підходи до класифікації самогубства.

Розглядаючи **перше питання**, необхідно дати визначення поняттю самогубство. Самогубство або суїцид (від лат. sui – себе, caedo – убити) визначається як умисне позбавлення себе життя. Його треба відрізняти від випадків, коли людина не контролює свої дії (наприклад, за наявності галюцинацій) або не усвідомлює їх наслідків. Тоді мова йде про нещасні випадки. Як самогубство можна трактувати лише усвідомлені та цілеспрямовані дії, що мають за мету позбавлення себе життя.

В структурі суїцидальної поведінки виділяють внутрішню та зовнішню суїцидальну поведінку.

Внутрішні форми суїцидальної поведінки включають суїцидальні думки, фантазії, та суїцидальні тенденції, серед яких виділяють суїцидальні задуми та наміри.

Зовнішні форми суїцидальної поведінки поділяються на суїцидальні спроби та завершений суїцид.

Аналізуючи **друге питання**, необхідно починати з класифікації видів суїцидальної поведінки. В залежності від мотивації та мети самогубства, О.Є. Лічко ділить суїциди на демонстративні, афективні та справжні.

Тихоненко В.А. запропонував типологію, основу на категорії особистісного смислу. Він виокремлює такі види самогубств:

1. Протест, помста; 2. Заклик; 3. Уникнення (покарання, страждань); 4. Самопокарання; 5. Відмова від існування.

Окрім вказаних видів самогубства виділяють прихований суїцид. Це поведінка, спрямована на ризик, гру зі смертю, що проявляється в прихильності до екстремальних видів спорту, вживання алкоголю та наркотичних речовин, ризикована їзда на автомобілі і т. ін. Карл Менінгер розширив класифікацію суїцидальної поведінки, ввівши наступні її форми: хронічне самогубство (аскетизм, неврастенія, алкогольна залежність, антисоціальна поведінка, психоз), органічне самогубство та локальне самогубство (членушкодження, симуляція, поліхірургія, умисні нещасні випадки, імпотенція та фригідність).

Література:

1. Глоссарий суицидологических терминов. Метод.пособие. К.: 1998 г.
2. Гроллман Эрл. Суицид: превенция, интервенция, поственция. /Суицидология: Прошлое и настоящее. – М., “Когито-центр”, 2001. – 569 с.
3. Меннингер К. Война с самим собой. – М.: ЭКСМО-Пресс, 2001. – 480 с.
4. Морозов С.М., Вашека Т.В. Основы суицидологии. Навчальний посібник. – Київ, 2003. – 152 с.